

Udskriftsdato: 14. december 2025

**KEN nr 9955 af 06/10/2008 (Gældende)**

## **Afgørelse af klage – ophævelse af afgørelser, der vedrører tegn på skadedyr og stadfæstelse af afgørelser om modtagekontrol og dokumentation for rengøring**

---

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Fødevaremin.,  
Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager, Sagsnr.  
238/13069

## Afgørelse af klage – ophævelse af afgørelser, der vedrører tegn på skadedyr og stadfæstelse af afgørelser om modtagekontrol og dokumentation for rengøring

### Resumé

På et kontrolbesøg fandt en fødevareregion, at der var tegn på skadedyr i klagers virksomhed. På denne baggrund udstedte fødevareregionen et forbud mod salg af fødevarer fra butikken samt påbud om at destruere fødevarer, der havde været i kontakt med skadedyr. Der blev endvidere givet et påbud om at indsende dokumentation for udført egenkontrol af rengøring, da fødevareregionen konstaterede, at virksomheden ikke havde fulgt op på en tidligere indskærpelse om rengøring. Det blev endvidere indskærpet overfor virksomheden, at virksomheden skulle kunne dokumentere egenkontrollens gennemførelse af resultater vedrørende modtagekontrol, samt at denne dokumentation til enhver tid skulle være tilgængelige for fødevareregionen.

Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager ophævede fødevareregionens forbud mod tilvirkning og salg af fødevarer samt påbud om at destruere fødevarer, der havde været i kontakt med skadedyr. Afgørelsen herom var begrundet med, at fødevareregionen ikke havde sikret sig tilgængeligt bevis for de fundne museekskremitter i form af fx billeder eller udtagelse af prøver, samt at faktum vedrørende museekskremitterne var blevet anfægtet af virksomheden, ligesom skadedyrsbekæmpelsesfirmaet der var kommet ud til virksomheden efter forbuddet, ikke havde støttet fødevareregionens observationer. Af afgørelsen fremgår, at der ved kravet om bevisbyrde ligeledes blev lagt vægt på, at et forbud, der medfører midlertidig lukning af en forretning, er en meget bebyrdende forvaltningsakt.

For så vidt angår påbud om dokumentation for udført egenkontrol for en kortere tidsbegrænset periode, stadfæstede Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager dette påbud. Sekretariatet fandt ligeledes indskærpelsen om virksomhedens pligt til at fremvise dokumentation for virksomhedens modtagekontrol for korrekt.

NN

Den 6. oktober 2008

Sagsnr.: 238/13069

Ref.: lkha

Tlf.: 33 95 14 13

### **Ophævelse af afgørelse vedrørende tilvirkning og salg af fødevarer, påbud om at destruere fødevarer og påbud om udarbejdelse af procedurer for rengøring samt stadfæstelse af indskærpelse om at dokumentere modtagekontrol og påbud om at indsende dokumentation for udført rengøring**

NN har ved brev af 10. august 2008 klaget over afgørelse af 7. august 2008 fra Fødevareregion Øst, Kontrolafdeling Ringsted. Afgørelsen omfattede: forbud mod tilvirkning og salg af fødevarer, påbud om at destruere fødevarer og påbud om udarbejdelse af yderligere procedurer for rengøring samt indsendelse af dokumentation for udført egenkontrol af rengøring. Herudover har NN klaget over fødevareregionens indskærpelse af 30. juli 2008, om at virksomheden løbende skal kunne dokumentere egenkontrollens gennemførelse og resultater.

Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager har behandlet klagen og stadfæster indskærpelse af 30. juli 2008 om løbende at kunne dokumentere modtagekontrol samt påbud om at indsende dokumentation for udført egenkontrol af rengøring for perioden 11. august 2008 til 13. september 2008. Sekretariatet

ophæver afgørelsen af 7. august 2008 for så vidt angår forbud mod tilvirkning og salg af fødevarer, samt påbud om at destruere fødevarer der har været i kontakt med skadedyr.

Dette betyder for kontrolrapporten, at fødevareregionen skal ændre virksomhedens smiley i kontrolrapporten.

NN kan læse mere om afgørelsen og begrundelsen for afgørelsen nedenfor.

### **Sagens omstændigheder**

På et kontrolbesøg i NN den 30. juli 2008 fandt Fødevareregion Øst, Kontrolafdeling Ringsted, at der var tegn på skadedyr (ekskrementer) på hylder og gulve i virksomhedens lager, på hylder ved mel og krydderier i butiksområdet samt bag køleskabe og vaskeanordninger i bakeoff-område. På denne baggrund udstedte fødevareregionen et forbud mod salg af fødevarer fra butikken fra den 30. juli 2008 kl. 13.

Fødevareregionen indskærpede endvidere, at virksomheden skulle dokumentere egenkontrollens gennemførelse og resultater, samt at denne dokumentation til enhver tid skal være tilgængelig for fødevareregionen. Indskærpelsen var begrundet i, at fødevareregionen havde konstateret, at virksomheden ikke kunne fremvise dokumentation for udført egenkontrol af varemodtagelse.

NN fremsendte efterfølgende dokumentation fra et skadedyrsfirma for håndtering af forbudet, hvorefter fødevareregionen den 1. august 2008 tillod salg af fødevarer fra butikken.

Af inspektionsrapporten af 1. august 2008 fra skadedyrsfirmaet Anticimex fremgår, at der ved gennemgang af bygninger og område er fundet risici ved porte (nye lister på døre) samt, at affald skal ryddes om ved vareindgang. Herudover fremgår: "Butik gennemgået, ingen tegn på mus/rotter. Lager gennemgået, ingen tegn på mus/rotter."

Ved brev af 7. august 2008 modtog NN fødevareregionens skriftlige afgørelse om forbud mod tilvirkning og salg af fødevarer, samt påbud om at destruere fødevarer der havde været i kontakt med skadedyr. Herudover gav fødevareregionen påbud om udarbejdelse af yderligere procedurer for rengøring, så virksomheden til enhver tid ville fremstå vel vedligeholdt, ryddelig og ren samt påbud om at indsende dokumentationen for udført egenkontrol af rengøring for perioden 11. august 2008 til den 13. september 2008.

Afgørelsen var nærmere begrundet med, at fødevarer ifølge hygiejneforordningen<sup>1)</sup> skal holdes rene og i god stand, at lokaler skal være indrettet således, at der er mulighed for beskyttelse mod kontaminering af fødevarer, herunder at lokalerne skal være skadedyrssikret, samt at fødevarer skal beskyttes mod kontaminering, der kan gøre dem uegnede som fødevarer.

NN klagede over ovennævnte afgørelse samt indskærpelse ved brev af 10. august 2008. Til støtte for klagen er bl.a. anført, at der ikke var nogen ekskrementer efter skadedyr i butikken eller lageret, at det var birkes, krummer og græskarkerner fra brødet, som den tilsynsførende mente var ekskrementer, at der ikke blev fundet tegn på at mus og/eller rotter skulle have bidt i noget, samt at det var meget byrdefuldt for butikken at skulle lukke i 1½ dag, uden at der var tilstrækkelige beviser for skadedyr. Endvidere er det anført, at virksomheden er uforstående overfor indskærpelsen, der var begrundet i, at virksomheden ikke kunne fremvise dokumentation for udført egenkontrol af varemodtagelse, eftersom egenkontrollen blev udført som hidtil, hvilket ikke var blevet kritiseret.

Ved brev af 25. august 2008 gav Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager afslag på at tillægge virksomhedens klage opsættende virkning.

Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager sendte den 29. august 2008 fødevareregionens kommentarer i parthøring. Af NNs parthøringssvar af 26. september 2008 fremgår, at der ikke på kontrolbesøget blev taget billeder til dokumentation for museekskrementer, samt at fødevareregionen afslog at tage prøver af ekskrementerne. Det anføres ligeledes, at der blev forsøgt ringet til Anticimex samme dag, men

at skadedyrsfirmaet havde lukket. Den følgende dag, da der blev ringet om morgenen, oplyste Anticimex, at de måske ville komme i løbet af dagen eller den 1/8 kl. 7.

Ved brev af 3. oktober 2008 ophævede fødevareregionen påbudet om udarbejdelse af procedurer for egenkontrol. Afgørelsen var begrundet i, at fødevareregionen ikke kunne udstede et sådan påbud, da virksomheden allerede havde egenkontrolprocedurer for rengøring.

### **Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklagers bemærkninger**

*Vedrørende forbud mod tilvirkning og salg af fødevarer, samt påbud om at destruere fødevarer der havde været i kontakt med skadedyr*

Ledere af fødevareraktiviteter, der udfører et led i bl.a. distributionen, herunder fødevarerbutikker, skal overholde de almindelige hygiejnebestemmelser i bilag II, jf. hygiejneforordningens artikel 4, stk. 2. Af bilag II fremgår, at fødevarelokaler skal være indrettet således, at der er mulighed for god hygiejnemæssig praksis, som bl.a. indebærer beskyttelse mod kontaminering og navnlig bekæmpelse af skadegørere, jf. bilag II, kapitel 1, pkt. 2, litra c.

Af ovennævnte følger, at lokalerne i en fødevareraktivitet skal være indrettet på en sådan måde, at de er sikrede mod indtrængen af skadegørere, herunder fx at vinduer og døre skal slutte tæt.

Hvis der uanset virksomhedens fysiske sikring og forebyggende foranstaltninger er kommet skadegørere ind, skal skadegørerne bekæmpes. Disse handlinger må ikke gå ud over fødevarernes sikkerhed. I visse tilfælde kan det være nødvendigt, at virksomheden lukker i en periode. Fødevarer, der er forurenede som følge af skadegørernes indtrængen skal om nødvendigt kasseres.

Forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr i fødevarelokaler omfatter også den udvendige skadedyrskontrol, herunder skal affald udendørs håndteres på en måde, så skadedyr ikke tiltrækkes.

I det foreliggende tilfælde har fødevareregionen fundet, at der var museekskrementer i NN, hvilket virksomheden har benægtet. Af skadedyrsbekæmpelsesfirmaets rapport fremgår, at der ikke var spor af mus/rotter i butikken eller lageret, men at en gennemgang af bygningen og området gav anledning til at bemærke, at der skulle påsættes nye lister på døre samt, at affald skulle være fjernet fra vareindgang.

Fødevareregionen har ikke sikret sig tilgængelige beviser for de fundne museekskrementer i form af fx billeder eller udtagelse af prøver. Der er således ikke bevis for, at der blev fundet museekskrementer i virksomheden. Faktum vedrørende museekskrementer er blevet anfægtet af NN, ligesom Anticimexs rapport ikke støtter fødevareregionens observationer.

Henset til den usikkerhed der består omkring faktum i sagen samt henset til at fødevareregionen ikke har sikret sig tilgængelige beviser for faktum, finder Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklage, at der ikke foreligger tilstrækkelig grundlag for at stadfæste forbud mod tilvirkning og salg af fødevarer eller påbud om at destruere fødevarer, der har været i kontakt med skadedyr, hvorfor denne del af afgørelsen ophæves. Der er om kravet om bevisbyrde ligeledes lagt vægt på, at et forbud, der medfører midlertidig lukning af en forretning, er en meget bebyrdende forvaltningsakt.

*Påbud om udarbejdelse af yderligere procedurer for rengøring, så virksomheden til enhver tid fremstår vel vedligeholdt, ryddelig og ren*

Fødevareregionen har efterfølgende den 3. oktober 2008 ophævet dette påbud, hvorfor Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklage ikke vil behandle denne del af klagen.

*Påbud om at indsende dokumentation for udført egenkontrol af rengøring for perioden 11. august 2008 til 13. september 2008*

Påbuddet om at udarbejde procedurer for rengøring samt at indsende dokumentation for udført egenkontrol af rengøring, blev i kontrolrapporten af 30. juli 2008 begrundet med, at der ikke var fulgt op på indskærpelsen af 7. april 2008. Af denne indskærpelse fremgår, at lagerområdet ikke var ryddeligt, at der var snavs på gulve samt spindelvæv på loftet.

I fødevarerregionens brev af 3. oktober 2008 er ophævelse af påbud om udarbejdelse af procedurer for rengøring begrundet med, at fødevarerregionen ikke kunne udstede påbud om at udarbejde egenkontrol-procedurer, da virksomheden allerede havde procedurer for rengøring. Af brevet fremgår herudover, at påbuddet om at indsende dokumentation for udført egenkontrol af rengøring fastholdes, da fødevarerregionen fortsat mener at virksomheden ikke fremstod ren.

Fødevarerregionen skal foretage rengøring så hyppigt, som det af hygiejniske grunde er påkrævet, jf. hygiejneforordningens artikel 4, stk. 2, jf. bilag II, kapitel 1, pkt. 2, litra a. Virksomheden skal kunne fremvise dokumentation for udført egenkontrol af bl.a. rengøring, jf. hygiejneforordningens artikel 5, stk. 2, litra g.

Da NN ikke havde fulgt op på indskærpelsen af 7. april 2008 om rengøring, finder Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager, at det foreliggende påbud om dokumentation for udført egenkontrol var begrundet for en kortere tidsbegrænset periode, hvorfor påbuddet stadfæstes.

#### *Indskærpelse om at NN løbende skal kunne dokumentere egenkontrollens gennemførelse og resultater*

Fødevarerregionen konstaterede på kontrolbesøget, at virksomheden ikke kunne fremvise dokumentation for udført egenkontrol af varemottagelse (f.eks. temperaturkontrol, at pakningen er ubeskadiget, og at mærkningen er i orden).

Procedurerne for egenkontrol er baseret på HACCP-principperne<sup>2)</sup>, jf. hygiejneforordningens artikel 5, stk. 1. Det er hertil et krav, at en virksomhed udfærdiger dokumenter og fører registre, der svarer til virksomhedens art og størrelse for at dokumentere, at risikovurderings-principperne anvendes effektivt, jf. artikel 5, stk. 2, litra g. En virksomhed skal således løbende kunne dokumentere egenkontrollen og registrere afvigelser.

Fødevarerregionen har pligt til at fastlægge og gennemføre effektive overvågningsprocedurer på kritiske kontrolpunkter, jf. hygiejneforordningens artikel 5, stk. 1, litra d. Herunder har en virksomhed pligt til at påse, at fødevarerne der modtages er egnede til menneskeføde, jf. hygiejneforordningens bilag II, kapitel 9, pkt. 1 og fødevarerforordningens artikel 14, nr. 1-5.

NN havde således pligt til overfor fødevarerregionen at fremvise dokumentation for virksomhedens modtagekontrol. Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager finder således, at fødevarerregionens indskærpelse var korrekt.

#### **Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklagers afgørelse**

Af ovennævnte grunde stadfæster Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager Fødevarerregion Øst, Kontrolafdeling Ringsteds indskærpelse om løbende at kunne dokumentere modtagekontrol samt påbud om at indsende dokumentation for udført egenkontrol af rengøring for perioden 11. august 2008 til 13. september 2008. Dette betyder, at NN skal følge fødevarerregionens afgørelse for så vidt angår indskærpelsen om at kunne dokumentere modtagekontrol samt indsende dokumentation for udført egenkontrol af rengøring.

Sekretariatet ophæver fødevarerregionens afgørelse for så vidt angår forbud mod tilvirkning og salg af fødevarer, samt påbud om at destruere fødevarer der har været i kontakt med skadedyr.

For så vidt angår ovennævnte forbud og påbud kan NN se bort fra fødevarerregionens afgørelse. Det betyder for kontrolrapporten, at fødevarerregionen skal ændre NNs smiley i kontrolrapporten.

Denne afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Fødevarerregion Øst, Kontrolafdeling Ringsted modtager kopi af denne afgørelse.

Venlig hilsen

Line Kirketoft Hansen

Fuldmægtig, cand.jur.

- 1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om fødevarehygiejne.
- 2) I dette tilfælde princippet om at finde risikopunkterne i virksomheden og de risikobegrænsende foranstaltninger.